

ประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี Administrative Effectiveness of the Sub-District Administrative Organization in Ubonratchathani Province

คุณากร อักษรพรมารชา

Kunakorn Aksornpromaracha

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Doctor of Public Administration Program Department of Public Administration,

Faculty of Political Science Bangkok Thonburi University

Corresponding Author. E-mail: jitinanta@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลทางการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตลอดจนการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ดีขึ้น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน ได้แก่ (1)กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ: สายข้าราชการท้องถิ่น (2)กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ: สายการเมืองท้องถิ่น และ(3)ผู้ทรงคุณวุฒิ: สายผู้นำชุมชนและภาคประชาชน ทำการวิเคราะห์โดยอาศัยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการวิเคราะห์ อ่านผล ตีความ และหาข้อสรุปเปิดเผยแทนข้อเท็จจริง ดังที่ระบุข้างล่างนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล มีผลมาจากปัจจัยด้านนโยบายและแผนการบริหารงาน รวมทั้งปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร อาทิเช่น ภาวะผู้นำและความพึงพอใจ ส่วนในประเด็นความร่วมมือได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. ประสิทธิภาพทางการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จากวัตถุประสงค์ตามนโยบายและแผนการจัดระบบการบริการสาธารณะตามมาตรา 16 ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ให้บริการและผู้รับบริการนำไปสู่การเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 3. โดยอิงสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัยสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมพัฒนา ดังต่อไปนี้ 3.1) เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎ ระเบียบ ขาดความรับผิดชอบ นำทรัพยากรมาใช้ไม่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม 3.2) งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการประสานงานที่ดี และอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม 3.3) ควรส่งเสริมพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล; จังหวัดอุบลราชธานี.

Abstract

The objectives of this study were thesefold: 1 . To investigate the factor influencing the effectiveness of subdistrict administration organizations; 2.To determine the effectiveness of subdistrict administration organizations; and 3 . To ascertain the problem and obstacles concerning the administration practices as well as quieting for the improvement of the administration of the subdistrict administration

organizations. The study was qualitative in character 18 key informants comprised the sample of the study; the informants included the following: 1. Person of high caliber in the officialdom of local administration 2. Highly qualified persons in the field of local administration. And 3. Highly respected persons in field of community leadership and civil society. The collected data were analyzed using the content analysis. the data analysis has brought to light the facts specified below.

1. On factors influencing the effectiveness of the subdistrict administration organizations, there were obtained from policy and administration plan and factors relating to the administration processes such as leadership and satisfaction, peoples cooperation as well as cooperation from organizations concerned. 2. On the effectiveness of the administration practices of subdistrict administration organizations to reach to the set longest. There were derived from organizational policy and public service system plan stipulated in Section 16 resulting in public satisfaction as well as the satisfaction of service providers. Finally, it brought great benefits to the public at large. 3. On the findings pertaining to the problems and obstacles as well as the guidelines for further improvement of subdistrict administration organizations. They were as follows; 3.1) Staff members failed to gain insights into the rules and regulation, and they were irresponsible for the misusing of the available resources for the public good. 3.2) Insufficient budgets, lack of good work coordination, and the poor workplaces as well as poor environment. 3.3) Attempts should be made to encourage public participation in line with the local development plan.

Keywords: effectiveness; subdistrict administrative organization; administration.

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีอำนาจหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีงบประมาณในการบริหารจัดการจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ สามารถตอบสนองความต้องการต่อคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง (วรานิช ธิ์ ล่ำไย, 2557) จากรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง (ระดับต่ำร้อยละ 50.82 และ ระดับปานกลางร้อยละ 49.18) โดยสภาพปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไขโดยด่วน ได้แก่ 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำมากถึงร้อยละ 94.09 ในขณะที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูงร้อยละ 5.91 เท่านั้น 2) ปัญหาเกี่ยวกับผลงาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลงานอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 80.07 แต่มีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลงานอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง เพียงร้อยละ 19.93 (ปรีชา สุวรรณภูมิ, 2554)

นอกจากนี้ยังมีสภาพปัญหาเกิดขึ้นบ้าง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการประกาศนโยบายของคณะผู้บริหารให้สภา บุคลากร และประชาชนทราบ ปัญหาเกี่ยวกับอัตรากำลัง ที่ประสบปัญหาอัตรากำลังมากเกิน

โครงสร้างปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ/รายได้ ปัญหาเกี่ยวกับระบบข้อมูล เพื่อการพัฒนา และปัญหาเกี่ยวกับระบบการพัฒนาบุคลากร เป็นต้น (ไกรวิทย์ พวงงาม, 2550) และองค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย มีปัญหาด้านขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน ความรู้ ความเข้าใจในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่สมบูรณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและความร่วมมือของหน่วยราชการต่างๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร (ณรงค์ เหลืองบุตรนาค และโชติชัย เจริญงาม, 2550) นอกจากนี้ผลการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การให้ความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่น การจัดระบบสารสนเทศ การสร้างความพึงพอใจให้แก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างประชาชนผู้รับบริการ กระบวนการบริหารจัดการ รวมทั้งบรรยากาศขององค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร (จิตติ กิตติเลิศไพศาล, 2551) จากข้อมูลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 179 แห่ง จากทั้งหมด 25 อำเภอ ในส่วนของสภาพปัญหาการบริหารงาน พบว่า 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ 2) ปัญหาด้านสังคม 3) ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 4) ปัญหาด้านแหล่งน้ำ 5) ปัญหาด้านสาธารณสุข 6) ปัญหาด้านการเมืองการบริหาร 7) ปัญหาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 8) ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 9) ปัญหาด้านการบริหารจัดการทั่วไป

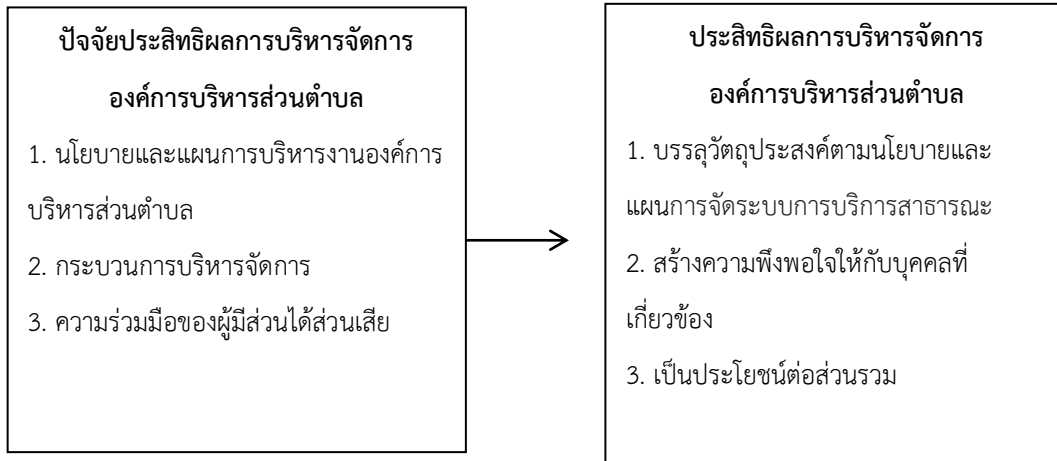
จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี โดยศึกษาปัจจัยการบริหารงาน ประกอบด้วย 1) นโยบายและแผนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล 2) กระบวนการบริหารจัดการ 2.1) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม 2.2) ความพึงพอใจ 3) ความร่วมมือ 3.1) ประชาชนในพื้นที่ 3.2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ว่ามีความสอดคล้องหรือส่งผลต่อกันหรือไม่อย่างไร พร้อมทั้งจะได้ทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีลักษณะของแผนที่มีการบูรณาการต้องเป็นแผนที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้านที่เกิดขึ้นจริงในองค์การบริหารส่วนตำบล และต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยประสิทธิผลของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี โดยบูรณาการจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถเขียนเป็นระบบได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการศึกษาที่มุ่งประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเชื่อมโยงกับเอกสารทางราชการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากบทความ รายงาน และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยใช้กระบวนการดำเนินการวิจัย ได้แก่ กระบวนการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ ในการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิตลอดจนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 18 คน ประกอบด้วย (1) ผู้ทรงคุณวุฒิ : สายข้าราชการท้องถิ่น จำนวน 6 คน ได้แก่ 1.1) ท้องถิ่นหรือผู้ช่วยท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานีหรือผู้อำนวยการกอง จำนวน 2 คน 1.2) ท้องถิ่นอำเภอในสังกัดท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน และ 1.3) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในสังกัดท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน (2) ผู้ทรงคุณวุฒิ: สายการเมืองท้องถิ่น จำนวน 6 คน ได้แก่ 2.1) ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในสังกัดท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน 2.2) ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในสังกัดท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน และ 2.3) ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในสังกัดท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน (3) ผู้ทรงคุณวุฒิ: สายผู้นำชุมชนและภาคประชาชน จำนวน 6 คน 3.1) กำนันที่มีที่ตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน 3.2) ผู้ใหญ่บ้านที่มีที่ตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน และ 3.3) ตัวแทนภาคประชาชนที่มีที่ตั้งในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน ซึ่งมีเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็คือ ตัวผู้ศึกษาเอง ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) เก็บรวบรวมข้อมูล

วิเคราะห์ตีความ โดยปราศจากอคติ (bias) โดยเฉพาะในงานภาคสนามที่เลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดเตรียมฐานข้อมูล เพื่อให้สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ได้ง่ายขึ้น ด้วยการจัดทำกลุ่มข้อมูล เช่น การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลให้เป็นระบบ มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับนำไปสู่การนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี” โดยผู้วิจัยมีข้อสรุปผลการวิจัยโดยนำเสนอได้ดังนี้

1. ปัจจัยประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี โดยสรุปว่ามีผลมาจากการกำหนดแผน แนวทางปฏิบัติตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น สภาพปัญหาเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของประเทศเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ติดตามและตรวจสอบการทำงาน มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากร พัฒนาระบบหอกระจายเสียง ซึ่งแผนงานดำเนินการตามขั้นตอนแต่ขาดงบประมาณ มีความล่าช้า ไม่เพียงพอ ดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก การดำเนินงานตามแผนประกอบด้วยส่วนหลัก 6 ด้าน คือ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต (3) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (4) ด้านการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่น (5) ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (6) ด้านการเมืองและการบริหาร

2. ประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี โดยสรุปว่า

1) ด้านบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและแผนการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตรา 16 พบว่า บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น 31 ประเด็น ในบางประเด็น กรอบอำนาจหรือขนาดขององค์การน้อย หรือบริบทขององค์การไม่มีในพื้นที่จึงไม่ได้ดำเนินการ ส่วนโครงสร้างพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามแผนและงบประมาณที่ได้รับ

2) ด้านสร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในส่วนของผู้รับบริการ พบว่า มีองค์ประกอบดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านอาคาร/สถานที่ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ และด้านกระบวนการให้บริการ แนวทางการสร้างความพึงพอใจ คือ กิริยามารยาท การพูดจาของพนักงาน ขั้นตอนกระบวนการไม่มากเกินไป ควรปรับลดบางขั้นตอนลง ให้บริการถ่ายเอกสาร การประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกมีเพียงพอ ควรปรับปรุงถนนในการเดินทางไปสถานที่ตั้ง และต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ปรับปรุงระบบไฟฟ้าให้ทั่วถึง ระบบน้ำประปา และจัดเก็บค่าน้ำในอัตราที่ถูกลง เพิ่มปริมาณถังขยะให้เพียงพอ พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก จัดเบียงชีผู้สูงอายุให้เพียงพอทั่วถึง และให้ความสะดวกในการจ่าย จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริมให้กับประชาชน

3) ด้านประสิทธิผลด้านสร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในส่วนของการเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม พบว่า ฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาไม่มีความขัดแย้งจะส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เครื่องมือของฝ่ายบริหารที่มีแพลตฟอร์มและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถคอยกรองงานจะทำให้ผลงานมีประสิทธิภาพ เพราะงานทุกอย่างที่สร้างประโยชน์ต่อส่วนรวมแต่ปัญหาการเมืองซึ่งฝ่ายตรงข้ามเกิดการต่อต้าน อบรบผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ลงพื้นที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุข คอยชี้แนะแก่ประชาชนผู้มารับบริการเรื่องเอกสารรวมไปถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

3. สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี โดยนำเสนอได้ดังนี้

1) ปัญหา อุปสรรคการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะตรงกับแผนที่วางไว้ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่สามารถทดแทนหรือบูรณาการกันได้ ขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย บุคลากรมีความรับผิดชอบและความทุ่มเทต่อหน้าที่งานไม่เพียงพอ การนำทรัพยากรมาใช้ไม่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การจัดตำแหน่งบุคลากรไม่ตรงกับตำแหน่งของงานที่ทำเนื่องจากการใช้ระบบอุปถัมภ์ การบริหารงบประมาณจัดสรรจากรัฐน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น การบริหารงานทั่วไปขาดการประสานงานที่ดี และการทำงานมีความซับซ้อน ด้านการบริหารวัสดุ พบว่า วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เอกสารอธิบายขั้นตอนการให้บริการในด้านต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ อาคารสถานที่สภาพแวดล้อมโดยรวมไม่เหมาะสม ขาดการรณรงค์ให้บุคลากรคำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน ขาดการตรวจสอบความโปร่งใสต่อการบริหารงาน และปัญหาการขัดผลประโยชน์ ขาดความสามัคคี ความไม่ไว้วางใจกัน

2) แนวทางส่งเสริมพัฒนาประสิทธิผลการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมการตัดสินใจด้วยกระบวนการประชาคม ประชาพิจารณ์หรือประชาคมเพื่อให้แผนมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของประชาชน การเสนอแนะ ร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงผลการร้องทุกข์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่น พัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและพนักงานให้มีคุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ เอาใจใส่ต่องาน มุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างจริงจัง ให้มีความยืดหยุ่น การจัดสวัสดิการแก่พนักงาน บูรณาการระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับหน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการตามแผนในการบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน จัดสวัสดิการให้แก่ผู้ด้อยโอกาส

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพบว่า ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทการมีส่วนร่วมการตัดสินใจด้วยกระบวนการประชาคม ประชาพิจารณ์หรือประชาคมเพื่อให้การวางแผนมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของประชาชน การเสนอแนะการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลชี้แจงผลการร้องทุกข์ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น รวมทั้งณรงค์และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การปกครอง และการพัฒนาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่น ฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณธรรม จริยธรรมและทำงาน ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เอาใจใส่ต่องาน และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง รวมทั้งฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนให้มีความยืดหยุ่นสามารถนำไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสวัสดิการขององค์การภาครัฐควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดสวัสดิการจัดให้มีงานแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการให้แก่ ผู้ด้อยโอกาส เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมปรับปรุงเรื่องถนน ไฟส่องสว่างจุดที่มีความเสี่ยงและแก้ปัญหาไฟฟ้าดับบ่อย ปรับปรุงขยชะง่างทางและต้องการรถขนขยะเพิ่ม และประเมินการบริหารตามตัวชี้วัดเพื่อพัฒนา ให้คุณให้โทษต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดนำเสนอในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1. ปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล โดยสรุปว่า ผู้นำที่เกิดจากการจัดตั้งกับผู้นำที่เกิดจากบารมีเชิงบวก มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญเพราะมีข้าราชการที่มีความรู้ ความสามารถคอยชี้แนะแนะนำการลงพื้นที่ควรเป็นหัวหน้างานที่มีอำนาจในการตัดสินใจจะส่งผลให้การตอบสนองตรงตามความต้องการของประชาชน การสร้างความสามัคคีในองค์กร การมีส่วนร่วม การตรวจสอบ โดยผู้นำองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญดังนี้ (1) ด้านคุณสมบัติส่วนตัว (2) ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน (3) การแสดงบทบาทในการนำด้วยบารมี (4) ความเป็นผู้นำเป็นสิ่งที่ฝึกฝนอบรมพัฒนา (5) สามารถสร้างความจงรักภักดีให้เกิดในจิตสำนึกของบุคลากรต่อหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญพล ชุ่ม (2558) ได้ศึกษาการบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการในภาพรวมพบว่า มีระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกคือ สมรรถนะ/ความสามารถทางการบริหาร รองลงมา คือ ภาวะผู้นำกลยุทธ์องค์การ วัฒนธรรมองค์การ ทรัพยากร

การบริหาร บุคลากร/ทรัพยากรมนุษย์ การมีส่วนร่วม และ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงสร้างองค์การ ปัจจัยสำคัญที่สามารถอธิบายประสิทธิผลการบริหารจัดการเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของ ประเทศไทย ประกอบด้วย ทรัพยากรการบริหารวัฒนธรรมองค์การ การมีส่วนร่วม และสมรรถนะ/ ความสามารถทางการบริหาร พร้อมทั้งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุพจน์ บุญวิเศษ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแวดล้อมภายในทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านกลยุทธ์ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านค่านิยมร่วม

ประเด็นที่ 2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบรรลุมิติประสงค์ตามนโยบาย และแผนการจัดระบบการบริการสาธารณะ ตามมาตรา 16 พบว่า บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น 31 ประเด็น ในบางประเด็นกรอบอำนาจหรือขนาดขององค์กรน้อย หรือบริบทขององค์การไม่มีในพื้นที่จึงไม่ได้ดำเนินการ ส่วนโครงสร้างพื้นฐานได้ดำเนินการตามแผนและงบประมาณที่ได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา คงสกุลทรัพย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลนครนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้แก่ การสร้างเสริมบรรยากาศในที่ทำงาน การเพิ่มอำนาจสมาชิก การพัฒนาบุคลากร การให้รางวัล การจัดการความรู้ และการมีส่วนร่วม และปิยะธิดา อภัยภักดิ์ (2559) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : วิเคราะห์กรณีการจัดการขยะของเทศบาลนครอ้อมน้อยจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการหรือการสั่งการ การประสานงาน การรายงาน งบประมาณ วัฒนธรรมองค์การ นโยบาย เทคโนโลยี และโครงสร้างองค์การส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นที่ 3. แนวทางส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีผลมาจากการพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและพนักงานให้มีคุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ เอาใจใส่ต่องาน มุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างจริงจัง ให้มีความยืดหยุ่น การจัดสวัสดิการแก่พนักงาน จัดให้มีทำงานแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับหน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการตามแผนในการบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน ในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ด้อยโอกาส สอดคล้องกับงานวิจัยของธณัฐพล ขอ่อม (2558) ศึกษาการบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการในภาพรวม พบว่า สมรรถนะ/ ความสามารถทางการบริหาร รองลงมา คือ ภาวะผู้นำกลยุทธ์องค์การ วัฒนธรรมองค์การ ทรัพยากรการบริหาร บุคลากร/ทรัพยากรมนุษย์ การมีส่วนร่วม และ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงสร้างองค์การ ปัจจัยสำคัญ

ที่สามารถอธิบายประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย ประกอบด้วย ทรัพยากรการบริหาร วัฒนธรรมองค์กร การมีส่วนร่วม และสมรรถนะ/ ความสามารถทางการบริหารตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

- 1) ควรมีการพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และพนักงานให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนทำงาน
- 2) ควรปลูกฝัง และรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงงานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เอาใจใส่ต่องาน และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างจริงจัง
- 3) ควรมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นร่วมตัดสินใจด้วยกระบวนการประชาคม ประชาพิจารณ์หรือประชามติเพื่อให้แผนมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของประชาชน
- 4) ควรมีการยกระดับคุณภาพการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) ด้านขั้นตอนการให้บริการ (2) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (3) ด้านช่องทางในการให้บริการหรือการสื่อสารแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (4) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน (5) ด้านการบริการสาธารณะ (6) ด้านการศึกษา และ (7) ด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด
- 5) ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยองค์กรหรือหน่วยงานที่สามารถเชื่อถือได้ และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม พัฒนา ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเชิงลึกในเรื่องเดียวกันในแต่ละพื้นที่เพื่อนำมาเปรียบเทียบและจัดทำเป็นผลสรุปร่วมกันเพื่อประโยชน์และเป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) ควรศึกษาเชิงลึกในเรื่องเดียวกันแต่นำปัจจัยอื่นๆ ที่มีความหลากหลายเพื่อนำมาเปรียบเทียบและจัดทำเป็นผลสรุปร่วมกันเพื่อประโยชน์และเป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาด้านนโยบายและแผนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) ควรทำการศึกษาวิจัยปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จหรือองค์กรต้นแบบในการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย : เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- จิตติ กิตติเลิศไพศาล. (2550). *ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร : กรณีศึกษาเทศบาลเมือง และเทศบาลนคร*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการพัฒนา. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณรงค์ เหลืองบุตรนาค และ โชติชัย เจริญงาม. (2550). การปรับปรุงการวางแผนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ อบต. กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย. *วารสารวิจัย มข.* ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 (ก.ค-ก.ย. 2550).
- ธณัฐพล ชุ่ม. (2558). *การบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลตำบลในเขตภาคกลางของประเทศไทย*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสยาม. *วารสารวิทยาการ จัดการสมัยใหม่*, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน.
- ปรีชา สุวรรณภูมิ. (2554). *รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนล่างกลุ่มที่ 1 ประเทศไทย*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร การพัฒนาองค์กร. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- ปิยะธิดา อภัยภักดิ์. (2559). *ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : วิเคราะห์กรณีการจัดการขยะของเทศบาล นครอ้อมน้อยจังหวัดสมุทรสาคร*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรานิชฐ์ ลำไย. (2557). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันตก*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาสนา คงสกุลทรัพย์. (2560). *การพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลนครนครปฐม*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สุพจน์ บุญวิเศษ. (2561). *ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, ปีที่ 10 ฉบับที่ 2, 183-197.